

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/25-06/0112

URBROJ: 532-06-02-02-02/1-25-2

Zagreb, 23. prosinca 2025.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine”, broj 145/24) i članka 6. stavka 2. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 128/2025), donosi

ODLUKU

1.

Proglašava se da **crkva sv. Barnabe u Vižinadi** ima status kulturnoga dobra.

2.

Obuhvat kulturnog dobra određen je k. č. zgr. 149 (zk.ul. 8973) i dijelom k. č. 4087/1 (zk. ul. 10581), obje k.o. Vižinada.

Kopija Izvoda iz katastarskog plana Državne geodetske uprave, Područnog ureda za katastar Pula, Odjela za katastar nekretnina Poreč, OSS evidencijski broj: 3422609/2025 od 9. prosinca 2025. godine u mjerilu 1:1000 s ucrtanim granicama kulturnoga dobra sastavni je dio ove Odluke.

3.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. i unutar granica iz točke 2. ove Odluke:

- vlasnici kulturnog dobra, nositelji prava na kulturnom dobru i drugi imatelji kulturnog dobra dužni su provoditi mjere njegove zaštite i očuvanja sukladno odredbama Zakona;
- zaštitne i druge radove na kulturnom dobru i njegovim dijelovima te izradu stručne i tehničke dokumentacije, mogu provoditi ovlaštene pravne i fizičke osobe pod uvjetima propisanim Zakonom, uz suglasnost Ministarstva kulture i medija;
- kulturno dobro i njegove dijelove moguće je istraživati, obnavljati i prezentirati primjenom metoda i tehnika potvrđenih pozitivnom konzervatorsko-restauratorskom praksom;
- način korištenja te ciljevi upravljanja kulturnim dobrom moraju biti dugoročno održivi, tako da ne narušavaju svojstva i vrijednosti kulturnog dobra;
- vlasnici kulturnog dobra, nositelji prava na kulturnom dobru i drugi imatelji, dužni su redovito održavati te osigurati pristupačnost i javnu dostupnost kulturnog dobra;
- kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz članaka 78.-83. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

4.

Predmetno kulturno dobro s obuhvatom iz točke 2. ove Odluke i mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z - 7958**.

5.

Nalaže se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedba zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom.

Obrazloženje

Crkva sv. Barnabe nalazi se u središtu naselja Vižinada. Orijentirana je istok - zapad, a dimenzije su joj 14,20 x 6,6 metara. Podignuta na rubu srednjovjekovnog naselja kao jednobrodna romanička crkva, crkva sv. Barnabe imala je izvorno dvije polukružne apside upisane u ravno začelje, na što ukazuju par prozora i obrisi apsidalnih zidova na podu sadašnjeg svetišta. Prema karakterističnom načinu zidanja perimetralnih zidova klesanim kamenim blokovima te načinom oblikovanja prozorskih otvora, klesanim polukružnim lukovima, izvorna faza crkve datira se u 12. stoljeće. Sve do izgradnje današnje župne crkve sv. Jeronima krajem 16. stoljeća, crkva sv. Barnabe imala je funkciju župne crkve, stoga se u njenoj neposrednoj okolici pretpostavlja postojanje srednjovjekovnog groblja.

Tijekom druge polovice 14. stoljeća interijer crkve kompletno je oslikan zidnim slikama. Na slikama živih, pastelnih boja uočavaju se utjecaji emilijanskog slikarstva trecenta transformirani u pučko slikarstvo naivnog izraza. Uobičajeni ikonografski program kristološkog ciklusa donosi nam sljedeće scene: Rođenje, Poklonstvo kraljeva, Pokolj nevine dječice, Disputa u hramu, Posljednja večera, Raspeće i Uskrsnuće. Na lijevom dijelu zapadnog zida Krunjenje Bogorodice simbolizira rajsko blaženstvo, dok su paklene muke prikazane fizičkim mučenjem nagih ljudskih tjelesa koja maltretiraju kosmati đavoli. Veliki kadrovi s novozavjetnim prikazima uokvireni su višedijelnom raznobojnom vrpcom unutar koje je patronirani crno-bijeli uzorak. Niz slika u vodoravnu cjelinu sažimlju dva kontinuirana široka vijenca: na gornjem su, unutar okruglog okvira, naslikane glave komično iskrivljenih lica koja zlovoljno otpuhuju ili se mrgode. U nižem vijencu su medaljoni tipično gotičkog, razvedenog oblika te su u njima portretni prikazi svetaca. Kompozicije narativnih prizora s brojnim likovima, od kojih su neki gotovo naravne veličine, pregledne su, a kulisni prostor i shematizirani krajolik veoma uvjerljivi, dok je kolorit svijetao i dinamičan.

Cjelokupni oslik nastao je odjednom i po jedinstvenoj koncepciji, ali se ipak mogu razabrati dvije razine vrsnoće izvedbe, što govori da su ih izvela najmanje dva slikara od kojih je jedan osjetno ističe po kvaliteti izvedbe. Ruka vještijeg majstora prepoznaje se u kompozicijama Poklonstva kraljeva i Rođenja Kristova, dok su ostali prizori rad drugog ili pak drugih slikara. Freske su prošarane latinskim i glagoljskim grafitima te ugrebanim crtežima. Tijekom konzervatorsko restauratorskih radova na freskama otkriveno je 30 grafiti, od kojih je 14 glagoljskih, 10 latinskih i 6 crteža.

Određena ikonografska rješenja, jasni i zatvoreni obrisi krupnih likova, pregledne mnogoljudne kompozicije te jasna impostacija protagonista u kulisni prostor, s više nego očiglednim asocijacijama na postgiottesku slikarsku retoriku, uz dozu artificijelnosti i naturalizma, vode prema rimineškim i emilijanskim (bolonjskim) majstorima kasnijeg trecenta. Prikazima iz Vižinade najsličniji je oslik koji se čuva u crkvi franjevačkog samostana u mjestu Villa Verucchio pokraj Riminija, koji je u prvoj polovini ili sredinom stoljeća naslikao nepoznati slikar rimineške škole. Podudarnosti su utvrđene i s detaljima na freskama koje je 1368. godine naslikao bolonjski slikar Andrea de Bartoli u donjoj crkvi svetog Franje u Assisiju. Postgiotteski realizam i druge emilijanske inovacije širile su se cirkulacijom crteža kojima su se slikari ispomagali pri kreiranju pojedinih prikaza. Oslik u crkvi sv. Barnabe otkriven je 70-ih godina 20. stoljeća, a potpuno je očišćen od kasnijih naliča i restauriran 1997. – 1999. godine (Studio Lizzi iz Artegne kraj Udina).

Vjerojatno krajem 17. ili početkom 18. st. crkva doživljava značajnu građevinsku rekonstrukciju. Provedenim građevinskim zahvatom crkva je barokizirana i uređena u skladu s ukusom vremena. Crkva je povišena, izgrađen je novi zvonik na preslicu, pročelja su rekonstruirana na način da su stari prozori i vrata zazidani, a otvoreni novi, za barokno razdoblje karakterističnog oblika lunete. U interijeru je crkva kompletno preuređena uklanjanjem romaničkih apsida i postavljanjem novih oltara.

Svojom višeslojnošću, izvornom dvoapsidalnom tipologijom, sačuvanim romaničkim arhitektonskim elementima, kao i vrlo dobro sačuvanim ciklusom zidnih slika iz druge polovice 14. stoljeća, crkva sv. Barnabe izniman je spomenik srednjovjekovne arhitekture i zidnog slikarstva Istre. Oslik iz crkve sv. Barnabe u Vižinadi primjer je prijenosa stilskih impulsa iz urbanih talijanskih centara u ruralno istarsko okruženje, pri čemu se međunarodni gotički utjecaji stapaju s lokalnom tradicijom pučkog narativa.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje statusa nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara, na sjednici održanoj 10. prosinca 2025. godine predložilo je donošenje odluke kojom proglašava da crkva sv. Barnabe u Vižinadi ima status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

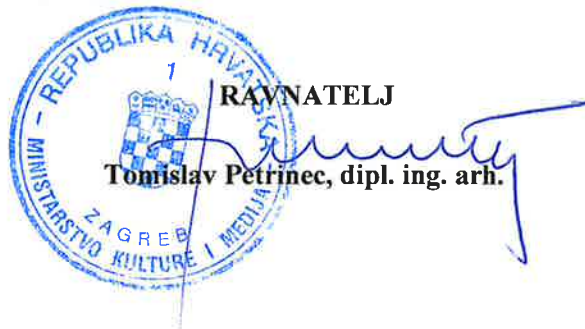
O ovom postupku stranke su prethodno obaviještene, sukladno članku 15. stavku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obuhvat kulturnoga dobra (točka 2. Odluke), sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) i naganje tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedbu zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom (točka 5. Odluke) određeni su sukladno članku 19. stavcima 2 i 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

Dostaviti:

1. Svim vlasnicima i drugim imateljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:
  - Župa Sv. Jeronima, Breza 38, 52447 Vižinada,
  - Općina Vižinada, Vižinada 18a, 52447 Vižinada
2. Biskupija porečka i pulska, Trg Jurja Dobrile 3, 52 440 Poreč
3. Općinski sud u Poreču, Zemljišnoknjižni odjel Poreč, Turistička 2, 52440 Poreč
4. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Pula, Odjel za katastar nekretnina Poreč, Obala Maršala Tita 4, 52440 Poreč
5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
  - Područna konzervatorska služba Pula
6. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
  - Odjel za Registar kulturnih dobara RH, ovdje
  - Pismohrana, ovdje

